

Kmečka trgovina

Črna trgovina v Nemčiji

Po vesteh »Neue Zürcher Zeitung« je narodno-socialistični program vojne dobe vzel za geslo podpiranje samostojne trgovine in obrti. Zaradi oboroževalne industrije je potrošna moč prebivalstva narasla, zmanjšala pa se je oskrba prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Mnoge samostojne trgovine so postale nesposobne za nadaljnji obstoj. Narodni socialisti so prečistili trgovske podjetja in zaprli samo v Berlinu več kot 10.000 trgovin. Po izbruhu vojne so pa radi pomanjkanja blaga postale še mnoge preostale trgovine nerentabilne in so jih lastniki zaprli. Dodelitve blaga so se omejile, promet je padel. Ker se predmeti dajejo v manjši meri v prodajo, se vedno bolj širi prodaja iz druge roke, ali mešetarstvo. Potom mešetarjev se išče posebno pohištvo, postelje in posteljnina, predvsem pa rabljeno tekstilno blago. Tudi fotografski in radio aparati se trgujejo skoraj izključno potom mešetarjev. Tako tvori nezakonita trgovina posebno poglavlje, kar je posledica od oblasti določene proizvodnje in potrošnje, ko nekatero blago v času pomanjkanja popolnoma izgine s trga. Radi ustvarjanja zaloga živih in življenjskih potrebščin od strani države se je že v zadnjih letih na trgih občutilo pomanjkanje blaga, dovoz je pa bil dovoljen izključno iz potreb države. Vsi ukrepi, ki so bili izdani, da bi se preprečil dvig cen in skrievanje blaga, so bili v praksi brez učinka. Blago je zginilo s trga in se je po višjih cenah zopet pojavilo na tako zvanem »črnem trgu«. Kdor je hotel dobiti blago, ga je moral plačati po višji ceni. Polcija je take kupčije sicer strogo kaznovala, toda črna trgovina (mešetarji) je postala tako splošna, da so postale vse policijske odredbe — kljub ogromnemu državnemu aparatu — brez učinka. Uvedba kart je povzročila nov val nakupovanja. Ljudje so kupovali sploh vse, ne glede na to, ali bodo predmet potrebovali ali ne. Ko se je n. pr. slišalo, da se bo rum zasegel za vojako, je ta tekočina v par dneh izginila iz trgovin, da je ni bilo mogoče več dobiti. Ker je po izbruhu vojne v črni trgovini postala večja nevarnost, so se tudi cene v črni trgovini dvignile. Danes stane pol kilograma kave (funt) že 15 do 20 RM, to je okrog 280 din, ženske nogavice 10 RM (140 din), gos 30 mark (400 din) in še več. Prav tako so silno narasle cene za milo — ki ga silno primanjkuje — jajca in razne druge predmete.

Primerjava cen živine in mesa

Že parkrat smo v »Kmečki trgovini« pisali, kakšno razmerje vlada med cenami živine in mesa. Meso kot zelo važno hrano sicer še ni tako drago, toda cena, ki se dajejo kmetu za živino, so sramotno nizke. Kakšna je dejanska razlika, nam najbolj zgovorno povedo številke. Za 1 kg žive teže dobi kmet danes še vedno le 2-4 din. Vzemimo telico ali vola s približno 450 kg žive teže. Mesar plača zanj 3 din kg žive teže, v zakotnih krajih pa še manj, saj se krave tu in tam še vedno plačujejo tudi po 1.75 din kg žive teže, meso krav pa se prodaja prav tako kot meso telic ali lepih volov. Torej 450 x 3 = 1350 din in ta znesek plača dejansko mesar za živinčje. Poglejmo, koliko bo izkupil za živinčje, kupljeno po gornjem računu. Koža bo tehtala okrog 45 kg, ki jo bo brez skrbi prodal po 12 din kg, na splošno se pa danes goveje kože prodajajo že po višji ceni. 45 x 12 = 540 din. Lepega mesa bo dobil vsaj 280 kilogramov, katerega bo v najslabšem primeru prodal 1 kg po 10 din, navadno pa po 12 din. Za meso bo torej brez nadaljnega dobil 2800 din, 540 din je dobil za kožo, vampe in druge odpadke pa mesarji tudi dobro prodajo gostilničarjem. V celoti in v najslabšem primeru bo torej mesar skupil za živinčje s 450 kg žive teže in za katero je dal 1350 din — 3340 din. Čistega dobička ima torej samo pri enem repu skoraj 2000 din, ali če računamo njegovo delo in davke, še vedno okrog 150%. Če bi torej mesarji živino plačevali še enkrat dražje kot jo sicer, bi še vedno pri vseh odbitkih imeli okrog 70% čistega dobička, pa bi se meso radi tega prav nič ne podražilo. Tako se pa kmet v letošnji stiski, ko mu primanjkuje krme, izrablja na račun drugih, ki delajo s tako velikim dobičkom. Ali je umestno, da se en stan na račun drugih obogati, dodim bo kmet še bolj obubožal?!

Gospodarske vesti iz laškega okraja

Slinavka in parkijevka, katera je letos in lani v našem okraju povzročila precej škode, je sedaj

ponehala, tako da je kupčija z živino svobodna v vsem okraju. Okrajno načelstvo je izdalo proglas, v katerem vabi kmetovalce, da naj sodelujejo pri delu, da se bolezen zopet ne pojavi. Predvsem je treba zabraniti, da se po naših cestah ne bo gonila živina iz okuženih krajev. — Cene so tudi v našem okraju novembra precej poskočile. Pri goveji živini se je cena zvišala za 1-2 din. Boljši voli dosežejo ceno 6,50 din. Zelo draga sta postala tudi fižol in krompir. Vzrok zvišanja cen tema dvema predmetoma je iskati predvsem v letošnji slabi letini. Nekateri nimajo krompirja niti za seme. To se dogaja posebno v težkih ilovnatih zemljah. Zato bi bilo potrebno ukreniti s pomočjo občin, banovine in kmetijskih organizacij, da se že sedaj nakupi krompir za seme iz drugih krajev, predvsem z Gorenjske, kjer se krompirja več prideluje. Lahko se sicer zgodi, da bo krompirja za seme sploh zmanjkalo. Cena krompirja je že sedaj 1.50 din 1 kg.

Drobne gospodarske vesti

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine plačuje izvoznikom prašičev v Nemčijo za svinje 11.30-11.80 din kg žive teže.

Država sv. očetov, Vatikan, bo kupila v naši državi 50 vagonov moke, katero bo takoj plačala. 35 milijonov kilogramov tobaka je letos pridelala Turčija.

Zanimanje za naše blago v tujini narašča. Posebno se zanimata za naše blago Anglija in Francija, s katerima smo v trgovskih pogajanjih. Najbolj so iskana živila, ki se kupujejo tudi iz tega razloga, da bi jih ne dobila Nemčija.

Naše trgovinsko ministrstvo hoče kar najbolje organizirati zbiranje starega železa. V ta namen je bila pred kratkim konferenca zastopnikov kovinskih in industrijskih podjetij pod predsedstvom pomočnika trgovinskega ministra dr. Save Obradoviča.

Nizozemci in Belgijci so začeli pošiljati svoje blago preko nevtralnih italijanskih pristanišč. Blago gre po kopnem v italijanska pristanišča po cenejši in varnejši poti kot pa po morju.

Cene živine po sejnih

Voli. Slov. Konjice 5-6 din, Dravograd 5 do 5.50 din, Gornji grad 5 din, Planina pri Sevnici prvovrstni 7.25 din, drugovrstni 6.25 din, Laško 6.25 din, Ljubljana 5.50-6.50 din, Kranj 5.75 do 6.25 din, Krško 5-6 din, Višnja gora 5.50 do 6.50 din kg žive teže.

Krave. Slov. Konjice 4.50 din, Dravograd 4 din, Gornji grad 5 din, Planina pri Sevnici 5.50 din, Laško 4 din, Ljubljana 4 din, Kranj 5.50 din, Krško 4-5 din, Višnja gora 4 din kg žive teže.

Telice. Slov. Konjice 5 din, Dravograd 4.50 do 5 din, Gornji grad 5 din, Planina pri Sevnici 6, Laško 5.75 din, Ljubljana 5.50-6 din, Kranj 5.75 do 6.25 din, Krško 4.50-6 din, slabše vrste 3 do 4 din, Višnja gora 3.50-4.50 din kg žive teže.

Teleta. Slov. Konjice 5-6 din, Dravograd 5.50 do 7 din, Gornji grad 4-5.50 din, Laško 5-7 din, Ljubljana 6-7 din, Kranj 7.50-8.50 din, Krško 4-6 din, Višnja gora 5-6.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6-12 tednov stari prasci 50 do 125 din komad, 1 kg žive teže 6.25-6.75 din. Pršutarji (proleki). Maribor 10 din, Ptuj 7 do

Žepne svetilke

izdeluje edino domačo tvornica

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb, Koturaška 69

7.85 din, Dravograd 8 din, Laško 3 din, Ljubljana 8-9 din, Kranj 9-10.50 din, Višnja gora 8 do 9 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 8 din, Ptuj 8-8.75 din, Slov. Konjice 12 din, Dravograd 10, Gornji grad 12 din, Laško 10 din, Krško 9-14 din, Ljubljana 10 din, Kranj 12.25 din, Višnja gora 9-10 din kg žive teže.

Tržne cene

Kože. Svinjske: Maribor 8 din, Slov. Konjice 7-8 din, Dravograd 8 din, Laško 7 din, Krško 8 din, Ljubljana 8 din, Kranj 9.50 din kg. — Goveje: Maribor 10 din, Dravograd 12 din, Ljubljana 12 din, Kranj 14-15 din kg. — Telečje: Maribor 16 din, Dravograd 12 din, Kranj 15 din kilogram.

Krma. Seno: Maribor sladko 100-110 din, kislo 80 din, Dravograd 70 din, Laško 80-90 din, Ljubljana 110 din, Zagreb 120-130 din, Kranj 125 din stot. — Detelja: Zagreb 150-155 din stot. — Slama: Maribor 50-55 din, Slov. Konjice 30 din, Ljubljana 30 din, Kranj 75 din stot. — Otava: Zagreb 140-150 din stot.

Drva. Maribor 105 din, Slov. Konjice 95 din, Gornji grad 55 din, Laško 65-70 din, Krško 50 do 75 din, Ljubljana 125 din, Kranj 100-110 din, Višnja gora (bukova) 50-60 din kub. meter.

Krompir. Maribor 1.50-2 din (merica 9.50 do 10 din), Slov. Konjice 1 din, Dravograd 1.50 din, Laško 1.50-2 din, Ljubljana 1.75 din, Kranj 1.50 din kg.

Fižol. Maribor 5-6 din, Slov. Konjice 6 din, Dravograd 7 din, Laško 8 din, Ljubljana 8 din, Kranj 6 din kg.

Mleko in mlečni izdelki. Mleko: Maribor 2 do 2.50 din, Slov. Konjice 1.75 din, Ljubljana 2.25 do 2.50 din, Kranj 2-2.50 din liter. — Surovo maslo 30-32 din, čajno 36-40 din, domači sir 10 din kg, liter smetane 10-12.50 din.

Jajca. Maribor 1.50 din, Slov. Konjice 1.25 din, Dravograd 1.25 din, Laško 1.50-1.75 din, Ljubljana 1.50 din, Kranj 1.50 din komad.

Perutnina. Kokoš 20-30 din, piščanec 10-30, gos 40 din, puran 40-70 din, raca 15-18 din komad.

Sadje. Jabolka 3-6 din, hruške 4-6 din, cel cel orehi 7-8 din, luščeni 24-26 din kg.

Zelenjava. Glava zelja in ohrovt do 3 din, kislo zelje 4 din kg, kislota repa 2 din kg, hren 8 do 9 din kg, glavata solata in endivija 0.50 do 2 din komad, redkev 1 din kg, zelenjad v kupkih 1 din.

Sejmi

18. decembra živinski in kramarski: Dol. Lendava — 19. decembra svinjski: Ormož; za govedo in konje: Ptuj; tržni dan: Dolnja Lendava; živinski in kramarski: Ljutomer, Teharje, Brežice — 20. decembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 21. decembra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Dolnja Lendava, Laško — 23. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Sprejem v službo na pošti kot pismonoša. M. Š. Zanima Vas, pod kakimi pogoji bi mogli biti sprejeti v službo na pošti kot pismonoša. — Zadevno prošnjo bi morali nasloviti na ministra za pošto in telegraf. Dokumentov zaenkrat ni treba predložiti, marveč le navedite, da jih boste predložili, čim boste k temu pozvani. Pogoji so splošni, ki se zahtevajo za sprejem v državno službo, in sicer: da ste dovršili 18 let starosti; da ste telesno in duševno zdravi; da ste dobrega vedenja; da imate, ako ste mladoleten, odobritev roditeljev ali varuha; da znate popolnoma službeni jezik; da ste dovršili — ako prosite za službo pismonoše-služitelja — vsaj dva razreda ljudske šole, ako pa prosite za službo pismonoše-zvaničnika, vsaj dva razreda meščanske šole; da niste starejši nego 60 let; da ste po dovršenem 21. letu starosti odslužili obvezni rok v stalnem kadru, razen če ste po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot edini hranitelj nesposobnih

zadrugetarjev ali kot stalno ali začasno nesposoben oproščen službe v stalnem kadru, odnosno, če ste zavezani vojnici, da dokažete, da ste jo plačali; da niste pod skrbatvom ali v konkurni ali da ni nad Vami podaljšana očetova oblast; da niste bili s sodno razsodbo obsojeni na izgubo častnih pravic, kar je ovira ves čas, dokler ta izguba traja.

Služba državnega telefonista. J. K. Vaš brat je odslužil pri kadru 18 mesečni rok ter bil deset mesecev šef telefonske centralne 60 linij. Vprašate, ali bi lahko dobil službo državnega telefonista in pod kakimi pogoji. — Služba pod navedenim nazivom ne obstoja, pač pa V. brat lahko zaprosi za službo strokovnega inženirja pri ministru za pošto in telegraf pod pogoji, o katerih smo pisali v odgovoru pod šifro M. Š. — Drugo Vaše vprašanje spada v medicinsko stroko. Vedeti bi trebalo, odkod navedena nevednost izvira. Nekateri pravijo, da nobeno sredstvo ne